

NEPLAŤTE DANĚ ZBYTEČNĚ!

ÚČETNÍ A DAŇOVÉ TIPY
PRO VAŠE PODNIKÁNÍ

I. díl

UOL[®]
ÚČETNICTVÍ

www.uol.cz

+420 910 190 008

info@uol.cz

Obsah

Úvod.....	5
Praktický manuál pro začátek podnikání	10
Operace související s držbou podílu na obchodní společnosti	28
Auto v podnikání	37
Paušální daň stručně a jasně	52
DPH v oblasti e-commerce	59
DPH: Minimum, které musí znát každý podnikatel	80
Základy personalistiky a mezd pro majitele firem	107
Zaměstnanecké benefity	136
Cenné papíry a podíly	146
Kryptoměny, Forex, P2P půjčky	167
Nemovitosti v daních a účetnictví.....	181
Jak vytáhnout peníze z firmy?	203
Účetní minimum pro podnikatele	221
Daňový kalendář	245

Úvod

V uplynulých letech zavalila podnikatele lavina novinek. Stravenkový paušál, nová daň z příjmu, změny v e-commerce ... Jak se v nich neutopit? Jak dál podnikat v klidu, bez starostí? V UOL jsme dali hlavy dohromady a dumali jsme, jak vám v záplavě změn usnadnit podnikání. Tak vznikla historicky první kniha z našeho pera. Kniha, která vás provede základy účetnictví, upozorní na časté chyby a představí vám novinky posledního roku.

Zaměřili jsme se na nejdůležitější oblasti, jako jsou automobily v podnikání, zaměstnanecké benefity, půjčky nebo investování. Popsali jsme je tak, abyste se v nich snadno zorientovali a dokázali naše tipy použít ve svém podnikání.

Přejeme příjemné počtení – a pokud vás napadnou jakékoliv otázky, ozvěte se nám. Rádi poradíme.

A vzhledem k tomu, že první díl měl úspěch, rozhodli jsme se pro vás připravit pokračování v podobě druhého dílu. V něm vám odhalíme například jaké povinnosti má jednatel, jak na cestovní náhrady a bude zde i zajímavá kapitola pro rodiče, aby měli přehled na, co vše mají nárok.

Vaši účetní a daňoví specialisté z UOL

Které z čerstvých změn patří mezi nejzásadnější?

Na to jsme se zeptali zakladatelky UOL Jany Jáčové.

Asi největší a nejprobíranější změnou je nové danění příjmů fyzických osob. Jak teď funguje?

Aktuálně máme dvě sazby daně: 15 a 23 %. Velký rozdíl oproti roku 2020 je, že se nepočítají ze superhrubé, ale z hrubé mzdy, proto je výsledná daň často výrazně nižší. Pro většinu Čechů tak aktuálně platí 15% daň z příjmu, 23% daň pak odvádí ti, kdo si vydělají nad 4násobek průměrné mzdy měsíčně. Letos to vychází na 155 644 korun, vyšší daní daníte jen částku nad tuto hranici.

Ujal se stravenkový paušál?

Zatím to vypadá, že moc ne. Od 1.1.2021 mají firmy možnost přispívat zaměstnancům na stravování formou odeslání částky na účet namísto klasických stravenek. Co slyším od klientů, hodně jim vadí, že jsou u stravenkového paušálu omezení částkou 86,20 Kč. Pokud by dali vyšší stravenku, jde o nedaňový náklad, ale stravenkový paušál nad 86,20 Kč na den je sice u firmy daňový náklad, ale odvádí se z té částky nad limit daň a pojištění jakoby se jednalo o mzdu. Je to tedy extrémně nevýhodné. Je možné, že tu zafungovalo lobby stravenkových společností.

Pořád je ale brzy hodnotit, takové novinky se ujímají postupně, někteří podnikatelé paušál ještě nezaregistrovali.

Jednu celou kapitolu jsme věnovali změnám v e-commerce. Co je tak důležité?

Zde bylo hodně změn, kde začít? Snížil se limit pro dodání do zemí EU, je teď velmi nízký. Od 1.7.2021 neřešíte každou zemi zvlášť, ale počítáte si, za kolik jste prodali do všech zemí dohromady. Limit je 10 000 euro, nad něj se musíte registrovat k DPH ve státě, kam jste dodali po překročení tohoto limitu, případně se můžete registrovat do režimu OSS pro e-shopy.

V této oblasti proběhlo změn víc a osobně si myslím, že dost zahýbou e-commerce, proto doporučuji všem e-shoperům, aby si prostudovali kapitolu o e-commerce.

Jana Jáčová
majitelka a CEO UOL Účetnictví

Tip Jany Jáčové

Pozor na pojmy „paušální daň“ a „paušální výdaje“.
Každý znamená něco jiného.

Paušální daň je nový odvod státu, který platí od roku 2021. OSVČ mohou díky paušální dani posílat jen jednu částku, která zahrnuje sociální, zdravotní i daň. Pro tento rok činí 5 994 Kč. Plátcí paušální daně nepodávají přiznání k dani z příjmu ani přehledy pro ČSSZ a zdravotní pojišťovnu.

K paušální dani se může přihlásit OSVČ, která má roční příjmy nižší než 1 milion Kč a není plátcem DPH.

Paušální výdaje jsou jednoduchý způsob, jak při výpočtu daně uplatnit své výdaje na podnikání. S paušálními výdaji nevedete daňovou evidenci a nedokládáte reálné výdaje, pouze od svých příjmů odečtete určitou poměrovou část, která představuje vaše výdaje.

Tato část (tedy výše paušálu) se pohybuje od 30 do 80 % podle typu živnosti.

Paušální daň a paušální výdaje mají společné dvě věci: Slouží pro zjednodušení podnikání a jsou dobrovolné. Doporučuji si spočítat, jestli se vám vyplatí.

Praktický manuál pro začátek podnikání

Podnikat jako s. r. o., nebo jako OSVČ?

Při rozhodování o formě podnikání zvažte několik faktorů: například složitost vašeho podnikání, jeho dlouhodobost, převzetí podnikání nebo dědění. Doporučujeme také už na začátku zvážit, jestli půjde o rodinné podnikání, případně jestli budete do budoucna přibírat společníka nebo investora.

Pokud by se jednalo o **jednoduché podnikání**, například práci konzultanta, doporučujeme kvůli jednoduchosti **pracovat na živnostenský list**. Velkou výhodou u podnikání jako fyzická osoba je možnost uplatnění výdajů z podnikání formou paušálu – viz další text. To se hodí v případě, že vám v souvislosti s vaší činností vznikají jen malé, nebo žádné výdaje. Právnícká osoba možnost použití výdajů paušálem nemá.

Pokud byste ale do budoucna plánovali rozšiřování firmy, přibírání společníků a investorů, větší počet zaměstnanců apod., doporučujeme podnikání formou **právnícké osoby – s. r. o. nebo a. s.**

Dalším důležitým faktorem je také odpovědnost za dluhy z podnikání. Pokud podnikáte jako fyzická osoba, ručíte za dluhy z podnikání celým svým majetkem. Pokud podnikáte formou právnícké osoby, ručí za dluhy právnícká osoba. Osobní ručení by zde mohlo přicházet v úvahu např. v případě, kdy by vám věřitelé prokázali, že jste jako statutární orgán právnícké osoby nejednali s péčí řádného hospodáře.

Podnikání formou právnické osoby

V současné době je založení právnické osoby **velmi jednoduché**. Navíc není finančně náročné.

Založení pro vás provede notář. Kolik zaplatíte?

- 4 000 Kč za zápis
- 6 000 Kč za kolek
- 1 000 Kč za živnostenské oprávnění
- 1 500 Kč za podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku

Můžete využít **služeb právníka**, který vám společnost založí na klíč, nebo poptat **specializovanou firmu**, která založí s. r. o. nebo a. s., nebo vám prodá již hotovou společnost. Takové společnosti se říká „readymade“. V případě zakoupení již hotové společnosti však existuje riziko, že společnost mohla provádět transakce, které nejsou zaneseny do jejího účetnictví, a jejichž důsledky by mohly vyplynout na povrch až v době, kdy ji budete vlastnit (dluhy, daňově rizikové transakce, apod.). Z toho důvodu je vhodnější, pokud vás netlačí čas, založit společnost novou.

Zápis společnosti do obchodního rejstříku trvá od podání návrhu přibližně týden. **Základní kapitál může být od 1 Kč.**

Vaše postavení vůči firmě je vlastník a jednatel. Jednatel je statutárním orgánem společnosti a přísluší mu její obchodní vedení. Může tedy podepisovat smlouvy, najímat zaměstnance, apod. Může jím být i jiná osoba, než je vlastník společnosti.

Vaše první povinnosti

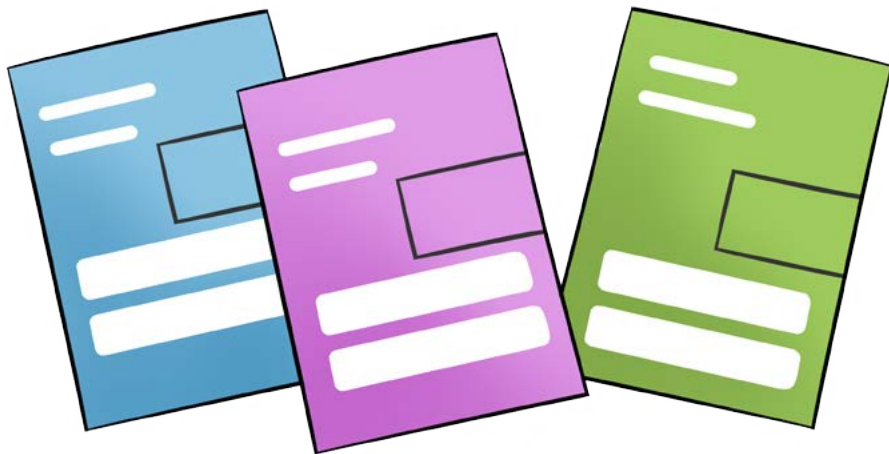
Jakmile nabyde zápis do obchodního rejstříku právní moci, čeká vás první povinnost: **registrace k dani z příjmu právnických osob** na místně příslušném finančním úřadě.

Pozor! Na registraci máte 15 dnů od data zápisu.

Pokud registraci neprovedete, FÚ vás zaregistruje **automaticky z úřední moci**. V současné době to není ve velké míře pokutováno, ale pokud byste nereagovali na výzvu k registraci, může vám být udělena **pokuta do 500 000 Kč**.

Při registraci k dani z příjmů můžete rovnou provést **registrace k ostatním daním**. Např. k dani silniční, pokud budete v podnikání používat automobil, nebo dani z mezd, pokud plánujete zaměstnance.

Daň z příjmu právnických osob

Jako právnická osoba **musíte ze zákona vést účetnictví**, které zachycuje ekonomickou situaci a hospodaření právnické osoby, a v souvislosti s tím i výnosy a náklady, které jí vznikají. O nákladech a výnosech je třeba účtovat ve věcné a časové souvislosti. Výsledek hospodaření firmy je zisk.

Právě od zisku se odvíjí daň z příjmu právnických osob. **Její aktuální sazba je 19 %**. Zisk po zdanění je však ziskem společnosti. Abyste si mohli prostředky získané hospodařením společnosti převést do svého vlastnictví, existuje více způsobů. Je možné si vyplatit podíl na zisku nebo dostávat od společnosti odměnu za práci společníka nebo jednatele, která se daní jako mzda.

Níže si ukážeme zdanění zisku společnosti a výplaty podílu na zisku. Pokud bude váš zisk 1 milion Kč, může výpočet vypadat následovně:

Podíl na zisku	
zisk před zdaněním	1 000 000,00 Kč
daň z příjmu PO 19 %	190 000,00 Kč
zisk k výplatě	810 000,00 Kč
srážková daň 15 %	121 500,00 Kč
na účet majiteli	688 500,00 Kč
daně	311 500,00 Kč

Tuto částku si po rozhodnutí valné hromady nebo jediného společníka vyplatíte a odvedete **srážkovou daň 15 % z podílu na zisku**. Daň odvádí firma převodem na účet finančního úřadu.

Pozor! K 1. 4. musíte podat daňové přiznání, pokud přiznání podáváte elektronicky je možné ho podat až do 1.5. Pokud ho za vás podává daňový poradce, platí termín 1. 7.

Podnikání jako OSVČ

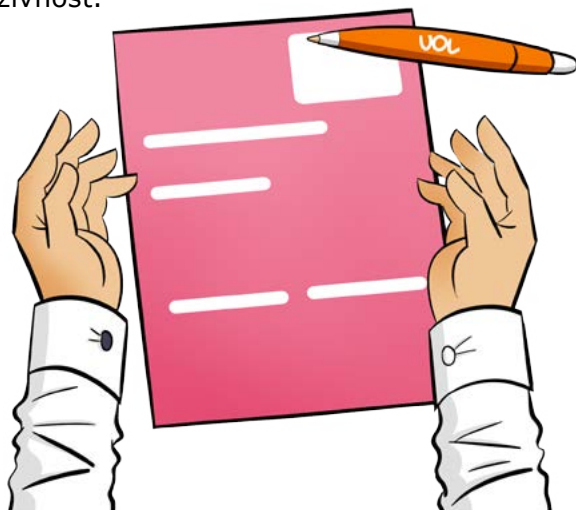
Před zahájením podnikání si opatřete **živnostenské oprávnění**. Některé činnosti (například spisovatel, zemědělec, auditor, daňový poradce, a mnoho dalších) živností nejsou, tj. živnostenské oprávnění se k jejich provozování nevydává (ale někdy musí být splněny požadavky jiných zákonů, např. zkouška auditora). O živnostenské oprávnění požádáte **na kterémkoliv živnostenském úřadě**, za vyřízení zaplatíte 1 000 Kč.

Vaše první povinnosti

Při startu podnikání se **registrujte ve zdravotní pojišťovně a na správě sociálního zabezpečení**.

Obě registrace můžete provést rovnou na živnostenském úřadě při založení živnostenského oprávnění přes jednotný registrační formulář. Máte také možnost registrovat se na příslušných úřadech osobně nebo korespondenčně do 8 dnů od obdržení živnostenského oprávnění.

Jednotným formulářem se také rovnou přihlásíte k **dani z příjmů, dani silniční** apod. I tady platí, že se můžete registrovat přímo na finančním úřadě, lhůta je 15 dnů ode dne, kdy započal vykonávat živnost.

Zálohy na zdravotní pojištění v prvním roce (před podáním prvního přehledu)

Pokud pro vás **platí minimální vyměřovací základ**, začnete platit zálohy v minimální výši (pro rok 2022 je to **2 627 Kč**). Výše minimální zálohy se každoročně od ledna mění, navýšení se tedy promítne poprvé do únorové platby.

Pozor! Zálohu za daný měsíc zaplaťte do 8. dne následujícího měsíce

Peníze pošlete na účet své zdravotní pojišťovny (vedený u ČNB) pro platby samoplátců – osob samostatně výdělečně činných. Účty mohou být rozdělené i podle místa bydliště. **Variabilním symbolem je vaše rodné číslo.**

Pokud pro vás **neplatí minimální vyměřovací základ**, zálohy v prvním roce nemusíte platit. Zdravotní pojištění zaplatíte po skončení roku podle skutečného výdělku.

Pro koho neplatí minimální vyměřovací základ?

- **Státní pojištěnci.** Nezaopatřené děti, studenti do 26 let, osoby na mateřské/rodičovské dovolené, osoby pobírající rodičovský příspěvek, důchodci atd.
- **Osoby s hlavním příjmem ze zaměstnání.** Sem spadáte, pokud jste zaměstnaní celý měsíc a odvádíte ze zaměstnání pojištění alespoň ve výši odpovídající minimální mzdě.
- Osoby těžce zdravotně postižené, osoby v důchodovém věku, které nespĺnily podmínky přiznání důchodu.
- Osoby, které řádně a celodenně **pečují o alespoň jedno dítě do 7 nebo dvě děti do 15 let.**

Pozor! Pokud jste zároveň zaměstnaní (musí se jednat o zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění), nemáte povinnost hradit zálohy ani v dalších letech. Vždy můžete pojistné platit jednorázově po podání přehledu. V ostatních případech jsou zálohy pro další rok stanoveny ze skutečného příjmu v předchozím roce.

Jak podat přehled?

Nejpozději měsíc po termínu pro podání daňového přiznání musíte podat **přehled OSVČ zdravotní pojišťovně**. Obvykle tedy nejpozději **první pracovní den v květnu**, případně první pracovní den v srpnu, pokud přiznání zpracoval daňový poradce.

V přehledu se vypočte **pojistné za minulý rok podle skutečného příjmu**. Pokud pro vás platí minimální vyměřovací základ, nebude pojistné nižší, než odpovídá minimální vyměřovacímu základu, tedy přibližně počet měsíců podnikání × výše zálohy. Maximální výše pojistného není omezena.

Pokud pro vás minimální vyměřovací základ neplatí, počítá se pojistné ze skutečného příjmu:

$$\text{Příjmy} - \text{výdaje} \times 0,5 \times 0,135$$

Na základě srovnání pojistného a výše uhrazených záloh vyjde buď **nedoplatek**, nebo **přeplatek**. Nedoplatek uhradíte stejným způsobem jako zálohy, přeplatek si můžete nechat vrátit, nebo ho použít na zálohy v příštím roce.

K platbám záloh zasílají pojišťovny po skončení roku dokument, který doporučujeme předat osobě, která bude přehledy zpracovávat.

Nová výše zálohy

V přehledu se také vypočte záloha pro další rok. Ta bude:

- 1) **Ve výši loňské povinnosti děleno počtem měsíců podnikání** (platí pro OSVČ bez minimálního vyměřovacího základu a OSVČ s příjmem, který je vyšší, než odpovídá minimálnímu vyměřovacímu základu)
- 2) **Minimální stanovená částka pro daný rok** (platí pro OSVČ, pro které platí minimální vyměřovací základ)
- 3) **Nula** (platí pro OSVČ, které jsou zároveň zaměstnanci)

Zálohy za sociální zabezpečení v prvním roce (před podáním prvního přehledu)

Pokud **vykonáváte činnost jako hlavní**, začněte platit zálohy na důchodové pojištění v minimální výši (pro rok 2022 je to **2 841 Kč**). Tato částka se každoročně mění, původní platí vždy do podání přehledu za předchozí rok.

Pozor! Zálohu za daný měsíc zaplaťte vždy do konce daného měsíce.

Peníze pošlete na účet ČSSZ (vedený u ČNB) pro platby důchodového pojištění OSVČ u příslušného pracoviště. **Variabilní symbol je číslo přidělené ČSSZ.** Nemůžete tedy platit dříve, než vás ČSSZ zaregistruje.

Pokud **vykonáváte činnost jako vedlejší**, zálohy v prvním roce neplatíte. Důchodové pojištění zaplatíte po skončení roku podle skutečného výdělku, pokud přesáhnete limit pro vedlejší činnost.

Za OSVČ, které vykonávají svou činnosti jako vedlejší, se považují např. zaměstnanci (odvádějící důchodové pojištění ze zaměstnání), starobní a invalidní důchodci, osoby pobírající rodičovský příspěvek nebo peněžitou podporu v mateřství, nezaopatřené děti, studenti do 26 let, osoby pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby, osoby ve výkonu vojenské služby.

Jak podat přehled?

Nejpozději měsíc po termínu pro podání daňového přiznání musíte podat **přehled OSVČ příslušnému pracovišti ČSSZ**. Obvykle je to nejpozději **první pracovní den v květnu**, případně první pracovní den v srpnu, pokud přiznání zpracoval daňový poradce.

V přehledu se vypočte **pojistné za předchozí rok podle skutečného příjmu**. Pokud máte činnost jako hlavní, nebude důchodové pojistné nižší, než odpovídá minimálnímu vyměřovacímu základu, tedy přibližně *počet měsíců podnikání × výše zálohy*.

i

Dobré vědět

Maximální výše pojistného je omezena maximálním vyměřovacím základem. Výše max. vyměřovacího základu pro rok 2022 je 1 867 728 Kč a odpovídající pojistné je 545 377 Kč.

Pokud máte **činnost jako vedlejší**, počítá se pojistné ze skutečného příjmu:

$$\text{Základ daně} \times 0,5 \times 0,292$$

V případě, že základ daně nedosáhne určité výše, není důchodové pojistné u vedlejší činnosti povinné. V roce 2022 jde o částku 93 387 Kč, která se krátí o 1/12 za každý měsíc, kdy jste nepodnikali.

Na základě srovnání pojistného a výše uhrazených záloh vyjde buď **nedoplatek, nebo přeplatek**. Nedoplatek uhradíte stejným způsobem jako zálohy, přeplatek si můžete nechat vrátit, nebo ho použít na zálohy v příštím roce.

K platbám záloh zasílá ČSSZ po skončení roku dokument, který doporučujeme předat osobě, která bude přehledy zpracovávat.

Nová výše zálohy

V přehledu se také vypočte záloha pro další rok:

- 1) **Ve výši loňské povinnosti po vydělení počtem měsíců podnikání** (platí pro OSVČ s příjmem, který je vyšší, než odpovídá minimálnímu vyměřovacímu základu pro hlavní nebo vedlejší činnost)
- 2) **Minimální stanovená částka pro daný rok**
- 3) **Nula** (platí pro OSVČ s vedlejší činností a nízkým vyměřovacím základem)

Pozor! U OSVČ, které přesáhly maximální vyměřovací základ, může být záloha i mírně vyšší než v předchozím roce – podle skutečného příjmu a maximálního vyměřovacího základu v dalším roce.

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění **není pro OSVČ povinné**. Pokud se přesto rozhodnete nemocenské hradit, můžete se k němu přihlásit kdykoli během provozování činnosti. Není to ale možné zpětně.

Co vyplnit? Použijte formulář Přihláška k dobrovolné účasti na nemocenském OSVČ.

Výši pojistného si volíte sami. Musí být v rozmezí odpovídajícím vašemu příjmu. V prvním roce podnikání se horní limit počítá z průměrné mzdy v národním hospodářství, **minimální měsíční částka je 147 Kč**. V dalších letech vychází z posledního přehledu.

Pozor! Pokud se rozhodnete platit nemocenské pojištění, je velmi důležité zaplatit včas. Při pozdní platbě dojde k automatickému odhlášení.

Proč si platit nemocenské pojištění?

Většina OSVČ si nemocenské pojištění neplatí. Pro jeho placení se nejčastěji rozhodnou podnikatelé, kteří **předpokládají častější dlouhodobou pracovní neschopnost**, a také ženy, které **plánují v dohledné době potomka**.

Pravidla pro nárok na nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství (PPM) jsou pro OSVČ přísnější než pro zaměstnance.

- Na **nemocenské** máte nárok jen u pracovní neschopnosti, která vznikla **nejdříve po splnění 3 měsíců účasti** na nemocenském pojištění.
- Na **PPM** máte nárok při splnění minimálně **270 dnů účasti** na pojištění v posledních dvou letech a zároveň minimálně **180 dnů účasti** na nemocenském pro OSVČ v posledním roce přede dnem nástupu na PPM.

Pozor! Po dobu pobírání nemocenské nebo peněžitě podpory v mateřství nesmíte osobně vykonávat činnost OSVČ.

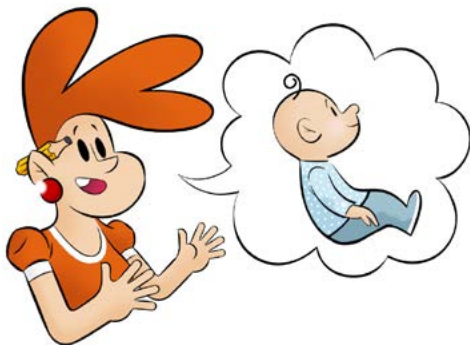
Příklad z praxe

Paní Anna byla od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2021 zaměstnaná s účastí na nemocenském pojištění.

Od 1. 7. 2021 je OSVČ.

Od 1. 12. 2021 je účastna na nemocenském pro OSVČ.

Paní Anna je těhotná, 1. 3. 2022 (6 týdnů před porodem) by měla nastoupit na „mateřskou“.

Má paní Anna nárok na peněžitou podporu v mateřství?

Bohužel ne. Sice splnila 270 dnů účasti v posledních dvou letech, ale ne 180 dní účasti na nemocenském pro OSVČ.

Má však nárok na nemocenské v souvislosti s porodem, které začne čerpat 1. 3. 2022 a bude čerpat do ukončení šestinedělí.

Daň z příjmu fyzických osob

Fyzická osoba má na rozdíl od právnické osoby **více možností pro stanovení základu daně.**

- Daňová evidence (přehled příjmů a výdajů)
- Paušální výdaje (40, 60, 80 % podle typu podnikání)
- Paušální daň (nově od 1. 1. 2021)
- Vedení účetnictví

Aktuální sazba daně z příjmu fyzických osob je **15 %** a 23 % při překročení základu daně 1 867 728 Kč.

Pokud máte podnikání s minimem nákladů, **vyplatí se vám paušální výdaje.**

Příklady sazby paušálů pro jednotlivé typy činností:

Lékaři, autoři, daňoví poradci, herci **40 %**

Příjmy ze živnosti **60 %**

Příjmy ze zemědělské výroby a řemeslných živností **80 %**

Příklad výpočtu (daň je po snížení o slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč):

	paušál 40 %	paušál 60 %	paušál 80 %
fakturace za rok	1 000 000,00 Kč	1 000 000,00 Kč	1 000 000,00 Kč
výdajový paušál	400 000,00 Kč	600 000,00 Kč	800 000,00 Kč
základ daně	600 000,00 Kč	400 000,00 Kč	200 000,00 Kč
daň	59 160,00 Kč	29 160,00 Kč	0,00 Kč
sociální pojištění	87 600,00 Kč	58 400,00 Kč	34 087,00 Kč
zdravotní pojištění	40 500,00 Kč	27 000,00 Kč	31 518,00 Kč
náklady na odvody	187 260,00 Kč	114 560,00 Kč	55 687,00 Kč
čistý příjem	812 740,00 Kč	885 440,00 Kč	944 313,00 Kč

Pozor! K 1. 4. musíte podat daňové přiznání, pokud přiznání podáváte elektronicky je možné ho podat až do 1.5. Pokud ho za vás podává daňový poradce, platí termín 1. 7.

A co DPH?

Víte, že zahájením podnikatelské činnosti se **stáváte osobou povinnou k dani**?

I když zatím nejste plátce, musíte si **hlídat své povinnosti v oblasti DPH**. Existují tři základní varianty, kdy se podnikatel registruje k DPH:

- 1) Registrace ze zákona jako identifikovaná osoba
- 2) Registrace ze zákona jako plátce DPH
- 3) Dobrovolná registrace k DPH jako identifikovaná osoba či jako plátce

Identifikovaná osoba

Při obchodování se zahraničím se můžete stát tzv. identifikovanou osobou. Z řady transakcí bez ohledu na jejich objem vám vznikne okamžitá **povinnost registrace k DPH** jako identifikovaná osoba.

Identifikovaná osoba **není plátcem**, neodvádí tedy DPH ze svých tuzemských transakcí, ale musí vykazovat FÚ dodání služeb do jiných členských států podnikatelům a danit své nákupy ze zahraničí. Má **povinnost daň přiznat**, ale na rozdíl od plátce daně **nemůže uplatnit odpočet daně**.

Kdy se stáváte identifikovanou osobou?

1) V rámci své ekonomické činnosti **pořídíte zboží z jiného státu EU** v hodnotě víc než 326 000 Kč za kalendářní rok.

Příklad:

Tuzemský podnikatel neplátce pořídí zboží od německého podnikatele v ceně 350 000 Kč. Pořizovatel se stává povinně identifikovanou osobou ke dni pořízení a má povinnost přiznat daň bez nároku na odpočet.

2) V rámci své ekonomické činnosti **přijmete službu**, dodání zboží s instalací nebo montáží nebo dodání zboží soustavami nebo sítěmi s místem plnění v ČR **od osoby, která nemá sídlo v ČR**, případně pořídíte z jiného členského státu nový dopravní prostředek (mimo jiné vozidlo dodané do 6 měsíců od prvního uvedení do provozu či s nájездem do 6.000 km) nebo zboží podléhající spotřební dani. V těchto případech není stanovený limit, identifikovanou osobou se stáváte už od 1 Kč.

Příklad:

Tuzemský podnikatel neplátce si zaplatil reklamu na Googlu. Stává se tak identifikovanou osobou ke dni přijetí plnění, přizná daň a nemá nárok na odpočet.

3) V rámci své ekonomické činnosti **poskytnete službu podle § 9 odst. 1 zákona o DPH** podnikateli se sídlem v EU. Jedná se o většinu služeb až na výjimky uvedené v zákoně o DPH. Není stanoven limit.

Současná právní úprava je pro poskytovatele služby velice výhodná. V případě identifikace můžete **přenést povinnost přiznat daň na podnikatele**, kterému jste službu poskytli, ale pro další plnění **zůstáváte neplátcem DPH**. Nicméně vznikne vám povinnost zaregistrovat se jako identifikovaná osoba.

Příklad:

Tuzemský podnikatel neplátce fakturuje za překlad knihy německému vydavateli. Místem plnění je podle § 9 odst. 1 sídlo vydavatele v Německu. Tuzemský podnikatel se stává identifikovanou osobou a přeneše povinnost přiznat daň na německého příjemce služby.

Registrace k DPH ze zákona

Pokud za 12 po sobě jdoucích měsíců (pozor, ne kalendářní rok) **překročíte obrat 1 milion Kč**, stáváte se plátcem DPH.

Skoro každý rok se uvažuje o změně této hranice, zatím ale zůstává 1 milion Kč.

Co se do obratu nezapočítává?

- Prodej dlouhodobého majetku používaného k ekonomické činnosti (tj. např. prodej budovy – sídla společnosti, nikoli nových domů vystavěných developerem)
- Transakce s místem plnění v zahraničí
- Většina osvobozených plnění bez nároku na odpočet, například zdravotní služby, dodání zdravotního zboží, vzdělávání, sociální služby, sportovní činnost spolků atd.

A co když milionový obrat překročíte? Do 15 dní od skončení měsíce musíte **podat žádost o registraci**. Od prvního dne druhého měsíce, který následuje po měsíci, kdy jste překročili obrat, už jste plátcem ze zákona.

Příklad

Za únor 2020 až leden 2021 byl váš obrat 1 020 000 Kč. Do 15. 2. 2021 tedy musíte podat registrační formulář. Od 1. 3.2021 jste plátcem.

Dobrovolná registrace k DPH

Plátcem se můžete stát i v případě, že jste **nepřekročili milionový obrat**. Nestačí k tomu samotné podnikatelské oprávnění, musíte reálně vykonávat ekonomickou činnost, případně se k jejímu vykonávání připravovat, a nesmíte mít příjmy pouze z osvobozených činností bez nároku na odpočet, například jen ze zdravotních služeb.

Kdy se vám vyplatí stát se plátcem DPH? Když nakupujete od plátců a prodáváte převážně plátcům.

Naopak v situaci, kdy prodáváte převážně neplátcům, bývá výhodné zůstat co nejdéle neplátcem.

Pozor! K registračnímu formuláři především u dobrovolné, ale i u zákonné registrace přiložte co nejvíce podkladů k prokázání výkonu ekonomické činnosti: faktury a jejich úhrady, smlouvy, objednávky, informace o činnosti poplatníka, podnikatelský záměr, emailovou korespondenci, apod.

Nárok na odpočet DPH při registraci

Ať už se zaregistrujete k DPH dobrovolně, nebo ze zákona, máte **nárok na odpočet DPH z plnění přijatých před registrací**. U části majetku, případně i některých služeb, které jste pořídili ještě jako neplátce, tak nepřijdete o nárok na odpočet.

Jako nový plátce DPH máte právo uplatnit nárok na odpočet u přijatého zdanitelného plnění, které jste pořídili v období **12 měsíců předem, kdy jste se stali plátcem**. Zároveň musí být toto plnění k datu registrace **součástí vašeho obchodního majetku**.

Může jít o dlouhodobý majetek, zásoby neprodané a nespotřebované před datem registrace nebo drobný majetek. O služby může jít jen v situaci, kdy jsou aktivovány (například software nebo technické zhodnocení).

i

Dobré vědět

Nárok na zpětný odpočet uplatníte na zvláštním řádku daňového přiznání za první zdaňovací období po registraci k DPH. Pokud ho neuplatníte hned v prvním daňovém přiznání, uplatníte ho v dodatečném přiznání za toto období. Nemůžete ho uplatnit v přiznání za pozdější období.

V případě dlouhodobého majetku pořízeného v předchozím kalendářním roce se nárok na odpočet krátí o 1/5, v případě nemovitostí o 1/10. Můžete tedy uplatnit jen maximálně 80 %, případně 90 % původního DPH.

Další možnosti zpětného odpočtu

Novela zákona o DPH platná od 1. 4. 2019 přinesla mírné **rozšíření nároku na odpočet**.

Nově můžete uplatnit nárok na odpočet při registraci u dlouhodobého majetku **pořízeného dříve než 12 měsíců před registrací**, maximálně však 60 měsíců. To platí, pokud byl tento dlouhodobý majetek uveden do stavu způsobilého užívání 12 měsíců před datem registrace a je ke dni registrace součástí obchodního majetku plátce.

Dále můžete uplatnit nárok na odpočet z plnění, které **nemáte k datu registrace v obchodním majetku**, pokud bylo přijato v období 6 měsíců před registrací a použito k vývozu zboží osvobozeného od daně.

Příklad

Firma XYZ, s. r. o., vznikla v dubnu 2017. Od 1. 2. 2022 je plátcem DPH. K datu registrace má v majetku počítač zakoupený a užívaný od 15. 11. 2021 za 45 000 Kč + DPH a kopírku zakoupenou 31. 1. 2022 za 15 000 Kč + DPH.

Svou daňovou povinnost za únor 2022 může snížit o DPH z kopírky ve výši 3 150 Kč a o DPH z počítače ve výši 4/5 z částky 9 450 Kč. Celkem tedy může povinnost v prvním DPH snížit o částku 10 710 Kč.

Tip Jany Jáčové

Pozor na bezúročné půjčky

Představte si, že jako společník půjčíte své vlastní společnosti bezúročně peníze. Taková půjčka se nepovažuje za majetkový prospěch společnosti – zjednodušeně se předpokládá, že tím vy jako společník sledujete svůj vlastní majetkový prospěch.

Ale pozor! Když **společnosti bezúročně půjčí někdo jiný**, je to komplikovanější. Z bezúročné půjčky vzniká společnosti **majetkový prospěch**, který musí nad 100 000 Kč zdanit.

A jak zjistíte, jakou částku zdanit? „Majetkový prospěch“ **odpovídá obvyklému úroku**. Vlastně se předpokládá, že normálně byste tento úrok platili, takže bezúročnou půjčkou „ušetříte“ částku, kterou musíte zdanit.